

ТЕРАПІЯ ПРИ НЕМАТОДОЗАХ ТРАВНОГО КАНАЛУ КОНЕЙ ЗОНИ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПОЛІССЯ УКРАЇНИ

Довгій Ю.Ю.

Державний агроекологічний університет, м. Житомир

Галат В.Ф., Сапегіна О.О., Галат М.В.

НАУ, Київ

Анотація: Встановлено, що ураження коней кишковими нематодозами має виражений сезонний характер, де при незначній інтенсивності інвазії, зустрічаються протягом всього року. Параскароз, стронгільоз та оксіуроз є найбільш поширеними кишковими нематодозами. ЕЕ - дегельмінтизації коней бровермектин-гель складала 70-80%, а ІЕ в межах 64-67%.

Аннотация: Установлено, что поражение лошадей кишечными нематодозами имеет выраженный сезонный характер, где при незначительной интенсивности инвазии, встречаются на протяжении всего года. Параскароз, стронгилез и оксиуроз являются наиболее распространенными кишечными нематодозами. ЕЕ - дегельминтизации лошадей бровермектин-гель составила 70-80%, а ІЕ в пределах 64-67%.

Abstract: It is established, that defeat of horses intestinal nematodosis has marked a seasonal nature where at insignificant intensity invasion, meet during all year. Параскароз, strongyloidiasis and oxyuriasis the most -widespread, intestinal nematodosis. ЕЕ is dehelminitization horses Brovermektin-gel makes 70-80 %, and ІЕ within the limits of 64-67 %.

Конярство -- одна з провідних галузей тваринництва, і проблема її відродження -- одна з найактуальніших сьогодні.

Створення в сільському господарстві великих колективних та державних підприємств з великими парками механізмів різного виду, включаючи автотранспорт, привело до зменшення кількості коней.

Серед причин, що стимулюють розвиток цієї галузі - різні хвороби, і одне з перших місць належить кишковим нематодозам [1].

Кишкові нематодози коней є домінуючою групою паразитів свійських та диких коней у світі. [2]. Нематодози реєструються в усіх регіонах

України та завдають чималих економічних збитків конярським господарствам [3].

На сьогодні основним методом боротьби з кишковими нематодозами коней в Україні є використання хімічних антигельмінтних препаратів.

Лікувальні та профілактичні дегельмінтизації тварин проводять досить регулярно та, на перший погляд, швидко і ефективно знищують паразитів в організмі тварин. Проте, незважаючи на наявність великого арсеналу сучасних антигельмінтиків, проблема кишкових нематод коней та інших сільськогосподарських тварин лишається далекою від вирішення [4].

Останнім часом внаслідок регулярного застосування одних і тих самих препаратів серед паразитичних нематод, зокрема стронгілід, розвиваються резистентні раси цих паразитів до антигельмінтиків. Тому особливу цінність мають гельмінтокопрологічні дослідження в різних районах і регіонах з метою виявлення резистентних рас гельмінтів та своєчасної ротації антигельмінтиків.

Найбільш ефективним та малотоксичними антигельмінтиками проти кишкових нематод коней є препарати, які належать до макроциклічних лактонів.

Метою даного дослідження було встановлення ефективності бровермектину-гель де (1см3 препарату містить 4 мг діючої речовини івермектину).

Матеріали і методи дослідження.

Експеримент було проведено на кінній базі патрульно-постової служби міліції м. Житомир упродовж 2006-2007р.р. Після попередніх копрологічних досліджень було сформовано групу коней за принципом аналогів, віком 7-10 років, масою тіла 550-600 кг української верхової породи, в кількості дев'яти голів.

Для копрологічних досліджень фекалії відбирали з прямої кишки тварин.

Досліджували стандартизованим методом: гельмінтоскопія за А.Г. Котельниковим та В.М. Хреновим.

Напругу епізоотичного процесу при кишкових нематодозах визначали за показниками — екстенсивність та інтенсивність інвазії (EI та II).

Визначення інтенсивності інвазії при стронгілідозах проводили за методами О.Д. Нечиньонного (1983).

Інтенсивність параскарозної інвазії визначили шляхом підрахунку яєць у 5-ти краплях, та виведенням показника середнього арифметичного ($M \pm t$).

Результати досліджень.

Таким чином, результати досліджень свідчили про низьке

розповсюдження параскарозу, стронгільозу, оксіурозу серед поголів'я коней на кінній базі.

Екстенсивність та інтенсивність параскарозої інвазії досягали максимуму (51-53,6% та 53,8±4,6-61,2±5,7 екз.) в осінній сезон, після чого взимку і навесні знизилися до (36-38,3%, 38±4,1-42,5±3,9 екз. та 7,7±0,5 - 11,3±0,6 екз., а в літню пору року були зареєстровані мінімальні (14,6 - 18,5, 6,7±0,5 - 7,1±0,6 екз.).

Стронгільоз характеризувався піком інвазії (EI = 60,6%, II = 32,4±1,5 -35,5±2,1 екз.) в осінню погоду. В зимовий та весняний періоди відзначали спад інвазії (EI = 16,3 - 28,0%, II = 6±0,5-8,1 = 0,4 екз.) а влітку підвищення (EI = 30-36,3%, II = 8,4±0,4 10,2±0,5 екз.). EI та II при оксіурозі, починаючи з літа (25 - 28,1, 6,5±0,3 - 10,8±0,5 екз.) поступово зростали, в осінній сезон досягали максимуму (60 - 68%, 57,3±4,5 - 59,4±4,5 екз.), в зимовий період дещо знижувались (54,2 - 56,1 %, 43,5 ± 2,8 - 45 ±1, 9 екз.).

Дегельмінтизацію коней проводили в грудні, бровермектин-гель в дозі 1 см3 на 20 кг маси тіла.

Лікарський засіб вводили за допомогою шприца туба на язик, одноразово.

Екстенсивність інвазії до обробки при нематодозах коней складала 100%. Інтенсивність інвазії при оксіурозі складала 9,3 екз., стронгільозі 3,7 екз., параскарозі 3,9 екз. Після дачі препарату на 21-шу і 30-ту добу, нами встановлена така екстенсивність та інтенсивність інвазії.

При оксіурозі у 3-х коней виявлено 3,0 екз., стронгільозі у двох коней 1,2 екз., параскарозі у двох коней 1,4 екз. Встановлено, що екстенсефективність складала при оксіурозі - 80%, а інтенсефективність складала: оксіурозі - 67,8%, стронгільозі - 67,9%, параскарозі - 64,1%.

Отже, ураження коней кишковими нематодозами мав виражений сезонний характер, де при незначній інтенсивності інвазії зустрічаються протягом всього року.

Висновки

1. Найбільш поширеними кишковими нематодозами коней є параскароз, стронгільоз та оксіуроз, і зустрічаються вони у формі змішаної інвазії.

2. Ці змішані інвазії мають сезонну динаміку, діагностуються круглорічно але пік інвазії припадає на осінній період.

3. Екстенсефективність дегельмінтизації коней , бровермектин-гель при змішаній інвазії складала (70-80 %), а інтенсефективність від (64 до 67%).

В перспективі подальших досліджень будуть вивчатись

антигельмінтики нового покоління в комплексі з імуномодуляторами при кишкових нематодозах коней.

Література

1. Шмаюн С.С. Деякі питання епізоотології, патогенезу, терапії і профілактики нематодозів травного каналу коней Лісостепової зони України: автореф дис.канд. вет. наук: 16.00.11/ Білоцерківський Державний аграрний університет - Б.Церква, 1997- 20с.
2. Duncam J.L. The life cycle, pathogenesis and epidemiology of *strongilus vulgaris* in the horse // *Equine Veterinary Journal* - 1973. - Y.5. - P.20-25.
3. Двойнос Г.М., Харченко Б.А. Стронгилиди домашніх й диких лошадей - К.: Наукова думка, 1994.-234с.
4. Mailer P.I. Anthelmintic resistance // *Veterinary Parasitology*.- 1997.- V. 72. № 3-4. - P. 391-405.
5. Шмаюн С.С. Імунобіологічний статус коней при параскаридозній та стронгілятозній інвазії. // *Вет. медицина: Між. темат. зб.* - К.: 1995. - Вип 70 - С. 151-154.